

A Könyv- és Olvasásügyi Intézet jelenlévő képviselője szerint az olvasás elemzéséhez elegendő az olvasó foglalkozására vonatkozó adat és az áttekinthető napi statisztika. A mélyebb elemző vizsgálatok elvégzésére az Intézet - a reprezentatív vizsgálatok igényeinek megfelelően - kijelöl egyes könyvtárakat, ahol az ilyen vizsgálatokhoz szükséges nyilvántartásokat vezetik.

Az értekezlet során megismertették a résztvevőkkel a svéd és az angol "ticket-system"-et és az NDK. szabadpolcos-könyvtáraiba bevezetett kölcsönzés-nyilvántartási rendszert.

Az értekezleten számos javaslat hangzott el a kísérleti rendszer további javítására. A jövőben még tovább kell keresni a könyvtáraknak a gazdaságos kölcsönzési módszerek megoldását. (PS)

A KÖLCSÖNZÉSI ELJÁRÁSOKKAL FOGLALKOZÓ LEGÚJABB FOLYÓIRATCIKKEK BIBLIOGRÁFIÁJA

A kölcsönzési eljárások ésszerűsítése nemcsak Lengyelországban, hanem világszerte élő probléma. Ennek illusztrálására közöljük az utóbbi évek könyvtáros-folyóirataiban (zömében 1959-től) közölt cikkek jegyzékét az országok, azon belül pedig a cikkek betürendjében. (Kivéve az NDK esetében, ahol az ott kialakult vita nyomkövetését az időrendi közlés segíti elő.)

A magyarra lefordított cikkek címleírásai előtt feltüntettük a fordítás számát is (F....). Ezek a fordítások az érdeklődők rendelkezésére állanak a Könyvtártudományi szakkönyvtárban helybenolvasásra és kölcsönzésre egyaránt.

Meg kell végül jegyeznünk, hogy a kérdéssel kapcsolatban néhány könyv is összefoglaló tájékoztatást ad; ezek közül legjelentősebb L. H. Kirkwood monográfiája. A könyvek ugyancsak a Szakkönyvtárban található meg. Rövid címleírásukat a bibliográfia végén közöljük.

AMBARCUMJAN, V.A.: Tehnika vüdacai knig na abonemente maszozovüh bibliotek kapitaliszticeszkih sztran. = Bibliotekovedenie i Bibliografija za Rubezsom. 1961. 7.vúp. 69-81.p. Bibliogr. 81.p.
A tőkés országok közművelődési könyvtárainak kölcsönzési technikája.

PIEZ, Gladys: Circulation control study completed. = Spec. Libr. 52. vol. 1961. 6.no. 318-319.p.

A kölcsönzés nyilvántartási rendszerének vizsgálata.

Ref. KF 7.évf. 1961. 7.sz. 489-490.p.

F 2082. RIBERETTE, Pierre: Modern kölcsönzési eljárások. (Techniques modernes du prêt.) = B.Bibl.Fr. 3.ann. 1958. 11.no. 793-810.p.

F 2344. WOLK, L.J. van der: Telex és sikkfilm a könyvtárközi forgalomban. (Télétype et microfiche transparente dans les relations entre bibliothèques.) = B.Bibl.Fr. 4.ann. 1959. 11.no. 475-494.p.

ANGLIA

BOSWELL, David: Token charging at Grimsby. = Libr.Ass.Rec. 62.vol. 1960. 5.no. 156-158.p.

Könyvkölcsönzés szeton ellenében a Grimsby-i közművelődési könyvtárban.

CORBETT, E.V.: A visual aid to book-charging methods. = Libr.Ass.Rec. 61.vol. 1959. 12.no. 342-343.p.

Vizuális segítség a könyvkölcsönzés nyilvántartására.

CORBETT, E.V.: Wandsworth's experiment with photocharging. A final report, including a reference to Audio-charging. = Libr.Ass.Rec. 61.vol. 1959. 10.no. 248-251.p.

Kísérlet a kölcsönzések fotoeljárással való nyilvántartására, Wandsworth-ban. Záróközlemény a mágnesses hangszalaggal történő kölcsönzési nyilvántartással kapcsolatban.

FIELDING, F.D.O.: A simple charging method for a university library. = Libr.Ass.Rec. 61.vol. 1959. 11.no. 298-300.p.

Az egyetemi könyvtár /Auckland, Anglia/ egyszerű kölcsönzési eljárása.

JONES, A.C.: First catch your punched card... = The Assistant Librarian. 54.vol. 1961. 6.no. 108-113.p. Illusztr.

Először is fogja meg a lyukkártyát ...
Kölcsönzésnél használatos lyukkártyák ismertetése.

JONES, A.C.: This photocharging. = The Assistant Librarian. 54.vol. 1961. 1.no. 5-9.p.

Fénykép-nyilvántartással történő könyv-kölcsönzés.

MAIDMENT, W.R.: The "cheque-book" charging system. = Libr.Ass.Rec. 63.vol. 1961. 2.no. 50-51.p.

A "csekk-füzet" útján történő könyvkölcsönzés.

PHIPPS, Cyril: Photo charging in Coventry. = The Library World. 61.vol. 1959. 713.no. 85-89.p.

A könyvkölcsönzés fényképezés útján való nyilvántartása Coventry-ben.

TAYLOR, W.A.: Indikátoros hanglemez-kölcsönzés. = KF 4.évf. 1958. 4.sz. 20.p.

AUSZTRÁLIA

ALLEN, G.G.: Loan records in a small scientific library. = Australian Libr.J. 8.vol. 1959. 3.no. 138-140.p.

Egy tudományos kiskönyvtár könyvkölcsönzési nyilvántartása.

CSEHSZLOVÁKIA

DANIA, K.: Systém záznamu výpůjček literatury napůjčovaně na pevné lhoty. = Technická knihovna. 1960. 2.no. 31-32.p.
Határozatlan időre kölcsönzött anyag feljegyzésének rendszere.

MÁLEK, Rudolf: Wir wollen die Wirksamkeit der Arbeit mit dem Leser erhöhen. = Bibliothekar (Berlin). 15.Jg. 1961. 3.no. 229-242.p. Illusztr.

Hatékonyabbá akarjuk tenni az olvasószolgálat munkáját. - A prágai Központi Könyvtár új kölcsönzési rendszeréről és könyvtáron belüli szocialista munkaversenyéről.

DÁNIA

BREDSORFF, Viggo: Fotonotering på Københavns Kommunes Hovedbibliotek. = Bogens Verden. 41.årg. 1959. 3.no. 151-155.p.

A kölcsönzés nyilvántartása fényképezési módszerrel Koppenhága Központi Városi Könyvtárban.

FINNORSZÁG

F 2122. HJELMQVIST, Bengt: Önkiszolgálás a könyvtárban. Egy kölcsönzőkészületről. (Självbetjäning i biblioteket. Kring en utlaningsapparat.) = Biblioteksblad. 44.årg. 1959. 5.no. 321-325.p. Illusztr.

LAPPALAINEN, Leena: Valokuvauslainaus Lahden kaupunginkirjastossa. = Kirjastolehti. 53.vuos. 1960. 7.no. 211-214.p. Illusztr.

Fényképes kölcsönzési nyilvántartás a lehti Közművelődési Könyvtárban.

FRANCIAORSZÁG

FILLET, R.: Le prêt à la Bibliothèque Municipale de Tours. = B.Bibl.Fr. 6.ann. 1961. 4.no. 169-185.p.

A kölcsönzési technika eredeti megoldása a Tours-i Városi Könyvtárban.

NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG

SCHULZ, Rudolf: Eine "Bibliothek des Vertrauens". = Bibliothekar (Berlin). 14.Jg. 1960. 6.H. 630-631.p.

Bizalomra alapozott könyvtár. - A köpenicki Rádiógyár szakszervezeti könyvtárának új kölcsönzési módszere.

KORLUSS, Wolfgang: Wie geht die buchungslose Ausleihe vor sich? = Bibliothekar (Berlin). 14.Jg. 1960. 7.H. 752-754.p.

Hogyan történik az egyszerűsített kölcsönzés?

JÜRGENS, Wilhelm: Die buchungslose Ausleihe nach Form 1. = Bibliothekar (Berlin). 14.Jg. 1960. 7.H. 754-755.p.

Az egyszerűsített könyvkölcsönzés 1. formája.

BLUME, Horst: Unsere Erfahrungen mit der buchungslosen Ausleihkontrolle Form 2. = Bibliothekar (Berlin). 14. Jg. 1960. 7.H. 755-757.p.

Tapasztalataink az egyszerűsített kölcsönzés 2. formájával.

KUNZ, Pritz : Selbstverbuchung durch die Leser. = Bibliothekar (Berlin). 14.Jg. 1960. 7.H. 757-759.p.

Önkiszolgáló kölcsönzés szabadpolcos könyvtárakban.

ELSER, Brigitte: Erfahrungen mit der buchungslosen Ausleihkontrolle nach Form 3. = Bibliothekar (Berlin). 14.Jg. 1960. 9.H. 969-971.p.

Az egyszerűsített könyvkölcsönzés harmadik formájával kapcsolatos tapasztalatok.

KUHNERT, Heinz: Auch kleine Verbesserungen erleichtern die Arbeit. = Bibliothekar (Berlin). 14.Jg. 1960. 10.H. 1082-1084.p.

Kisebb újítások is megkönnyítik a munkát. - A folyóiratkölcsönzés nyilvántartásának egyszerűsítése.

KRETZSCHMAR, Günter: Neue Ausleihverbuchung in Gemeindebibliotheken. = Bibliothekar (Berlin). 14.Jg. 1960. 11.H. 1197-1199.p.

Új kölcsönzési nyilvántartás a községi könyvtárakban.

KRAUSE, Rainer: Eine neue Ausleihverbuchung. = Bibliothekar (Berlin). 15. Jg. 1961. 4.no. 424-427.p. Illusztr.

A kölcsönzési nyilvántartás új formája.

WEIDMÜLLER, Wolfgang: Unsere ersten Erfahrungen mit der neuen Ausleihverbuchung. = Bibliothekar (Berlin). 15. Jg. 1961. 4.no. 429-430.p.

Első tapasztalataink a kölcsönzési nyilvántartás új formájával kapcsolatban.

Eine echte Verbesserung? = Bibliothekar (Berlin). 15. Jg. 1961. 4. no. 436-439.p.

Valóban jobb-e a helyzet? - Vita a melékíhivatású könyvtárosok számára bevezetett új rendszerű kölcsönzési nyilvántartásról.

BRESAN, Georg: Kleine Verbesserungen an der neuen Ausleihform. = Bibliothekar (Berlin). 15.Jg. 1961. 8.H. 858.p.

Kisebb javítások az új kölcsönzési eljárásban.

Vereinfachte Verbuchungsmethode - einfacher? = Bibliothekar (Berlin). 15.Jg. 1961. 9.H. 984-988.p.

Valóban egyszerűbb-e az egyszerűsített kölcsönzési nyilvántartás?

NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG

F 1829. BAREUTHER, Gerda: Egy nagy szabadpolc-rendszerű könyvtár átállítása tikett-rendszerre. (Umstellung einer grossen Freihand-Bücherei auf das Ticket-System.) = Bücherei und Bildung. 8.Jg. 1956. 7.no. 278-280.p.

A Frankfurti am Main-i közművelődési könyvtárak tapasztalatairól van szó.

KUDNIG, Hanns: Ein rationalisiertes Buchungsverfahren. = Bücherei u. Bildung. 12.Jg. 1960. 4.H. 126-130.p.

Leegyszerűsített könyvkölcsönzés-nyilvántartás.

F 1700. MENTZEL, Joachim - WILKENS, Erik: A szabadpolc-rendszerű könyvtárak nyilvántartás nélküli kölcsönzésének ellenőrzése. (Die buchungslose Ausleihkontrolle für Freihandbüchereien.) = Bücherei und Bildung. 8.Jg. 1956. 2.no. 56-64.p.

ROMÁNIA

AURARU, V.: Egyszerűsítsük a nyilvántartást a könyvkölcsönzésben. = Könyvt. Táj. 5.évf. 1961. 1.sz.37-39.p. Illusztr.

SVÉDORSZÁG

HEISKANEN, Marjatta: Valokuvauslainausmenetelmä käytännössä Ruotsissa. - Kirjastoletti. 52.vuosi. 1959. 5.no. 114-117.p.

A könyvkölcsönzés foto-eljárással való nyilvántartása Svédországban.

SZOVJETUNIÓ

F 866. DENISZ'EV, V.: A könyvkártya felhasználása a könyvtárak munkájában. (Ob ispol'zovanii knizsnogo formuljara v rabote bibliotek.) = Bibliotekar'. 1952. 12. no. 35-37.p.

F 2442. GRODECKAJA, T.D. - LEV, D.I.: A könyvtári és bibliográfiai munkafolyamatok néhány gépesítési és automatizálási problémája. (Nekotorie problemü mehanizacii i avtomatizacii bibliotecsno-bibliograficseszkih proceszszo.) = Szov. Bibliogr. 1960. 3/61/.no. 54-62.p.

F 865. Kell-e könyvkártya? (Nuzsen li knizsnüj formuljar?) = Bibliotekar'. 1952. 12.no. 30-40.p.

USA

Charging systems and mechanical devices used in California public libraries. = News Notes of California Libraries. 55.vol. 1960. 4.no. 346-348.p.

A kaliforniai közművelődési könyvtárakban használt kölcsönző rendszerek és gépi berendezések. - Felsorolás.

GORDON, Catherine R.: The functions and services of the circulation desk. = News Notes California Libraries. 54.vol. 1959. 4.no. 329-332.p.

A kölcsönzőpult funkciói és szolgáltatásai.

GREEN, Jere W.: A hybrid circulation system for a small library. = Wilson Libr.B. 34.vol. 1960. 6.no. 429.p.

Kis könyvtárban alkalmazott vegyes rendszerű kölcsönzési nyilvántartás. - Az őrlovas és a lyukkártyarendszer kombinációja.

HARLIN, Marianne: Utlaningssystem vid nagra amerikanska bibliotek. = Biblioteksbladet. 45.arg. 1960. 8. no. 644-662.p. Illusztr.

Kölcsönzési rendszer néhány amerikai könyvtárban.

HJELMOVIST, Bengt: Self-service in public libraries. = The Library World. 62.vol. 1961. 729.no. 207-210.p.

Önkiszolgálás a közművelődési könyvtárakban. - A könyvkölcsönzés nyilvántartásának leegyszerűsített módja.

F 842. KAISER, W. H.: Nincs kölcsönzőjegy: nincs személyi törzslap. (No cards: no registration) = Libr.J. 1952. 12.no. 1041-1043.p.

F 1947. RIFT, Leo R.: Olcsó kölcsönzési rendszer, kölcsönzési tételszámok és kartoték alkalmazásával. (An inexpensive transaction number charging system with book record.) = Coll.Res.Lib. 18.vol. 1957. 2.no. 112-118.p. Illusztr.

Könyvtasak és könyvkártya nélküli kölcsönzés. Egy lyukasztásos módszer részletes ismertetése.

TRUELSON, Stanley D.: "But I returned that book long ago!" = Wilson Libr.B. 34.vol. 1959. 3.no. 208-209.p.

"Hiszen én már régen visszaadtam a könyvet!" - A kölcsönző könyvtárak tapasztalatai.

WALDRON, Rodney K.: Will circulation librarian become obsolete? = Libr.J. 84.vol. 1959. 3.no. 386-388.p.

Feleslegessé válik-e a kölcsönző könyvtáros? - A könyvtár bizonyos munkafolyamatainak gépesítése.

WARBURTON, B.: Methods of recording loans. = Aslib. Proc. 11. vol. 1959. 4.no. 94-97.p.

Kikölcsönzött könyvek nyilvántartásának módjai.

KÖNYVEK

KIRKWOOD, L. H.: Charging systems. The State of library art. Vol. 3. p. 3. New Brunswick, 1961. 397 p.

CORBETT, E. V.: Photo-charging, its operation and installation in a British public library. London, 1957. 126 p.

GEER, H. T.: Charging systems. Chicago, 1955. 177 p.

KRJUGER, P. V.: Organizacija abonementa. Moskva, 1954. 54 p.